

SUOMEN
OLYMPIAKOMITEA

HUIPPU-URHEILIJAMYÖNTEISTEN KORKEAKOULUJEN LAATUTYÖ

Huippuvaiheen kaksoisuraseminaari
Helsinki 15.9.2022

Tavoite

Huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen laatumallin tavoitteena on parantaa huippuvaiheen- ja ammattilaisurheilijoiden edellytyksiä suorittaa korkeakouluopintoja urheilussa kehittymistä tukien.

Tähän pyritään tunnistamalla ja tunnustamalla ne yliopistot ja ammattikorkeakoulut, jotka täyttävät huippu-urheilijamyönteiselle korkeakoululle määritellyt laatutekijät toiminnassaan ja jotka haluavat kehittää urheilijoiden kaksoisuraa yhteistyössä urheiluakatemian kanssa.

Taustaa

- Merkittävä osa suomalaisista huippu-urheilijoista suorittaa korkeakouluopintoja urheilu-uransa aikana
  - Urheiluakatemoissa on jäseninä lähes 1500 korkea-asteella opiskelevaa urheilijaa
  - Tokion olympiajoukkueeseen valituista urheilijoista 66 % (32/48) opiskeli parhaillaan korkeakoulussa, oli aloittamassa opintoja tai oli jo valmistunut
- EU Guidelines on Dual Careers (2012)
  - Swedish National Guidelines for Elite Athletes' Dual Careers
- Suomalaisen huippu-urheilun periaatteet ja tavoitetilat 2024 osana suomalaisen urheilun strategiaa 2021-24

Taustaa

- Tarkoitus on rakentaa urheiluyläkoulujen ja toisen asteen urheiluoppilaitosten tapaan myös korkea-asteelle valtakunnallinen toimintamalli huippu-urheilijoiden opiskelun tueksi (yhtenäinen kaksoisurapolku)
- Jotta voidaan saavuttaa holistinen kehitys, lahjakkailta nuorilla urheilijoilla ja huippu-urheilijoilla on oltava oikeus yhdistää urheilu-ura ja koulutus.

Prosessin eteneminen

- Kevät 2021: Videopalaverit kaikkien 19 urheiluakatemia kanssa
- Asiantuntijaryhmä: 5 kokousta maaliskuun 2021 ja tammikuun 2022 välisenä aikana
- Kaksoisura korkeakouluissa – kansainvälinen tutkimuskatsaus Nikander 2021
- Lausuntokierros, syksy 2021
  - 39 lausuntoa, mm. 10 ammattikorkeakoulua, 9 yliopistoa, 11 urheiluakatemiaa
- Huhtikuu 2022: Auditointikoulutukset, Karvi
- Kevät-kesä 2022: 1. pilottiauditointi/ Kajaanin amk ja Vuokatti-Ruka urheiluakatemia
- Syksy 2022: 2. pilottiauditointi/ Aalto-yo ja Urhea

Kajaanin amk:n pilottiauditointi, kevät-kesä

- Prosessin aloitus helmikuussa, päätöspalaveri elokuussa
  - Auditointivierailu 9. kesäkuuta
- Vastuhenkilöt, Kajaanin amk
  - Teija Sievänen; palvelujohtaja, opinto- ja viestintäpalvelut
  - Mikko Saari; kehitysjohtaja
  - Kari Partanen; koulutusvastaava, liikunta
- Vastuhenkilö, Vuokatti-Ruka urheiluakatemia
  - Juha Toivo, olosuhde- ja hallintokoordinaattori
- Auditointiryhmä
  - Anna Kirjavainen, pj.
  - Jäsenet: Aku Nikander, Martina Roos-Salmi, Jens Wallin, Jarno Parikka

Asiantuntijaryhmän kokoonpano

- Juha Dahlström, URHEA:n huippu-urheilukoordinaattori
- Heikki Hannola, Lapin amk:n yliopettaja
- Petteri Koski, XAMK:n opettaja
- Petri Lempinen, OKM:n ylijohtaja (ARENE:n toiminnanjohtaja 14.5. saakka)
- Petteri Luukkainen, Tampereen Urheiluakatemia kehittämisspäällikkö
- Jukka Mäkinen, Tampereen yo:n koulutuksen ja oppimisen johtaja
- Jarno Parikka, OK:n urheiluakatemiohjelman asiantuntija ja kaksoisuratiimin jäsen
- Tuija Pasanen, Itä-Suomen yo:n opiskelijapalvelun päällikkö
- Maarit Nieminen, KIHU:n tutkija, myöh. Sanna Pusa, KIHU:n projektitutkija
- Hanna-Maari Päck, Jyväskylän Urheiluakatemia urheilukoordinaattori
- Anni Vuohijoki, Olympiakomitean hallituksen urheilijajäsen

Valmistelu ja päätöksenteko

- Olympiakomitean kaksoisuratiimi
  - Päävastuu: Jukka Tirri ja Laura Tast
  - Juha Dahlström ja Jarno Parikka
- Ulkopuoliset asiantuntijat
  - Anna Kirjavainen
  - Aku Nikander
  - Karvi: Karl Holm, Helka Kekäläinen
- Ohjausryhmä
  - Antti Paananen, pj.
  - Jäsenet: Panu Autio, Jari Lämsä, Tuuli Merikoski, Tuija Pasanen

SUOMEN
OLYMPIAKOMITEA

HUIPPU- URHEILIJAMYÖNTEISEN KORKEAKOULUN LAATUTEKIJÄT

Arviointialueet

1. Opiskelun tuki urheilijalle
2. Joustavien opintopolkujen rakentaminen
3. Urheilusta hankitun osaamisen tunnustaminen osana opintoja ja urheilijoille räätälöidyt opintokokonaisuudet
4. Siirtymävaiheiden toimenpiteet
5. Viestintä ja yhteistyö urheiluakatemian sekä Olympiakomitean kanssa
6. Urheilun tuki

Arviointialue 1. Opiskelun tuki urheilijalle

- Urheilijoille on tarjolla riittävästi henkilökohtaista opintojen ohjausta.
- Urheilija tietää, kenen puoleen kääntyä opintojaan koskevilla asioilla ja mistä saa apua mahdollisten ongelmien ilmaantuessa.
- Urheilijoiden kanssa työskentelevillä urheiluakatemiayhteistyshenkilöillä on riittävä ymmärrys huippu-urheilijan arjesta ja osaaminen auttaa urheilijoita opintojen suunnittelussa huippu-urheilun vaatimukset huomioiden sekä halu kehittää osaamistaan.
- Korkeakoulun urheiluakatemiayhteistyshenkilöt osallistuvat vuosittaisiin valtakunnallisiin verkostotapaamisiin ja mahdollisiin urheiluakatemian järjestämiin paikkakuntakohtaisiin tai alueellisiin tapaamisiin.
- Korkeakoulun urheiluakatemiayhteistyshenkilöt edesauttavat korkeakoulussa opiskelevien urheilijoiden verkostoitumista ja urheilijayhteisön syntymistä sekä tekevät toimenpiteitä urheilijoiden vertaistuen organisoimiseen (huippu-urheilijatutor).

Arviointialue 2. Joustavien opintopolkujen rakentaminen

- Korkeakoululla on tarjota urheilijalle mahdollisuuksia ajasta ja paikasta riippumattomien opintojen suorittamiseen opiskelualan vaatimusten mahdollistamissa rajoissa.
- Korkeakoululla on valmius joustaviin tenttimisaikatauluihin ja tenttien suorittamistapoihin sekä osaamisen osoittamiseen urheilijoiden ulkomaan leirien ja kilpailumatkojen sitä edellyttäessä.
- Korkeakoulu pyrkii yhdessä urheilijan kanssa löytämään urheilun näkökulmasta toimivan ratkaisun opintoihin kuuluvan pakollisen harjoittelun suorittamiseen.

Arviointialue 3. Urheilusta hankitun osaamisen tunnustaminen osana opintoja ja urheilijoille räätälöidyt opintokokonaisuudet

- Korkeakoulu tunnistaa urheilun kautta syntyneen tutkintotasoa vastaavan osaamisen ja luo mahdollisuuksia sen opinnollistamiseen.
- Korkeakoulu on valmis urheilijoille suunnattavien opintokokonaisuuksien rakentamiseen tai tarjoaa olemassa olevien vastaavien kokonaisuuksien sisällyttämisen urheilijan opintoihin.
- Korkeakoulu auttaa urheilijoita tunnistamaan ja sanoittamaan omaa urheilusta syntynyttä osaamistaan yhteistyössä urheiluakatemian kanssa.

Arviointialue 4. Siirtymävaiheiden toimenpiteet

- Korkeakoulun akatemiayhteyshenkilö tekee yhteistyötä paikallisten toisen asteen oppilaitosten – erityisesti toisen asteen urheiluoppilaitosten – kanssa varmistaakseen, että korkeakouluopintoja suunnittelevilla urheilijoilla on realistinen kuva kaksoisuran toteuttamisesta kyseisessä korkeakoulussa ja kiinnostuksensa kohteena olevalla koulutusalailla.
- Korkeakoulu tarjoaa ja viestii urheilijalle avoimen yliopiston ja avoimen ammattikorkeakoulun väyläopintoja sekä mahdollisuuksien mukaan väyläopintoja toisen asteen opiskelijoille.
- Korkeakoulu auttaa urheilijaa valmistautumaan tutkinnon suorittamisen jälkeiseen urasiirtymään yhteistyössä urheiluakatemian kanssa.

Arviointialue 5. Viestintä ja yhteistyö urheiluakatemian sekä Olympiakomitean kanssa

- Korkeakoulu tarjoaa yksityiskohtaiset kuvaukset opintokokonaisuuksiensa sisällöstä ja vaatimuksista urheilijoiden suunnitelmallisen kaksoisuratoteutuksen edistämiseksi.
- Korkeakoulun johto ja akatemiayhteyshenkilö(t) huolehtivat siitä, että korkeakoulun sisällä tunnetaan huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun laatutekijät ja niihin myös sitoudutaan.
- Korkeakoulu tuo viestinnässään ja markkinoinnissaan esille huippu-urheilijamyönteisyyttään.
- Korkeakoulun ja urheiluakatemian yhteistyö on jatkuvaa/säännöllistä, rakenteellista ja sovittuja asioita tarkastellaan säännöllisesti.

Arviointialue 6. Urheilun tuki

- Korkeakoulu tarjoaa urheilijoille mahdollisuutta hyödyntää käytettävissä olevia olosuhteita päivittäisharjoitteluunsa ja pyrkii kehittämään olosuhteitaan ja niiden käytettävyyttä.
- Korkeakoulu huomioi ja palkitsee menestyneitä opiskelijaurheilijoitaan yhteistyössä urheiluakatemian kanssa sekä myöntää mahdollisuuksien mukaan stipendejä ja avustuksia urheilijoille.

PROSESSI JA HAKU HUIPPU- URHEILIJAMYÖNTEISEKSI KORKEAKOULUKSI

Auditointiprosessin vaiheet

Yhteistyö
urheiluaka-
temian ja
korkeakou-
lun välillä

Edellytykset
prosessiin
hakeutumi-
selle: haku
ja
edellytysten
kuvaami-
nen

Ohjausryhmän
käsittely,
aikataulu
auditoinnille,
auditointi-
ryhmän
nimeäminen

Korkeakoulun
itsearviointi

Korkea-
koulun
auditointi

Arviointi
ja ohjaus-
ryhmän
päätös

Kehittä-
mistoimet
ja
yhteistyön
tiivistämin
en
urheilu-
akatemian
ja
korkeakou-
lun kesken

Edellytykset prosessiin hakeutumiselle ja käsittely

- Korkeakoulu ja urheiluakatemia hakeutuvat yhdessä prosessiin, kun edellytykset huippu-urheilijamyönteisten korkeakoulujen auditointiprosessille täyttyvät. Hakeutuminen tapahtuu tekemällä verkkopohjainen hakemus hakuajan puitteissa (lokakuu 2022, helmikuu 2023).
- Edellytyksiä ovat:
  - urheiluakatemia ja korkeakoulu tekevät tiivistä yhteistyötä ja hakeutuvat yhdessä prosessiin
    - todentaminen: kuvaus yhteistyöstä ja tieto siitä, onko urheiluakatemian ja korkeakoulun välillä yhteistyösopimus
  - korkeakoulussa on/on ollut huippu- ja ammattuurheilijoita opiskelijoina ja korkeakoululla on kokemusta kaksoisuratyöstä
    - todentaminen: urheilijoiden määrä ja taso hakuhetkellä sekä kolmelta edelliseltä vuodelta (UrheiluakatemiaPulssi)
  - prosessiin lähteminen on käsitelty korkeakoulun sisällä ja siihen on johdon sitoumus
    - todentaminen: kuvaus käsittelyn tavasta ja päätöksestä lähteä prosessiin
  - korkeakoululla on tahtoa sitoutua kehittämään pitkäjänteisesti huippu-urheilijamyönteistä toimintaa
    - todentaminen: kuvaus siitä, että miksi korkeakoulu haluaa huippu-urheilijamyönteiseksi korkeakouluksi
- Korkeakoulun ja urheiluakatemian hakeutuminen prosessiin käsitellään ohjausryhmässä. Ohjausryhmä päättää auditoinnin aloittamisesta ja ajankohdasta (vuosi: syksy/kevät) sekä nimeää korkeakoulun auditointiin auditointiryhmän ja sille puheenjohtajan.

Auditointipooli ja auditointiryhmät

- Huippu-urheilun, arvioinnin ja korkeakoulutuksen asiantuntijoista ja toimijoista rakennetaan arviointipooli, josta ohjausryhmä nimeää auditointiryhmät eri auditointeihin.
- Auditointiryhmään nimetään jäsenet siten, että ryhmässä on edustus korkeakoulutuksen alueelta, huippu-urheilun ja kaksoisuratyön alueelta ja urheilijaopiskelijoista sekä arviointiosaamista. Auditointiryhmän tehtävät:
  - korkeakoulun auditointiaineistoon perehtyminen
  - auditointivierailun toteutuksesta sekä haastateltavista ryhmistä ja henkilöistä päättäminen
  - auditointiraportin kirjoittaminen yhteistyössä Olympiakomitean asiantuntijan kanssa
  - arvion tekeminen ohjausryhmälle siitä, tulisiko korkeakoulun läpäistä auditointi tai tulisiko korkeakoululta edellyttää täydentäviä jatkotoimia

Arviointiasteikko

- Tarkoituksena on tarkastella laatutekijöiden toteutumista osana korkeakoulun olemassa olevia koulutuksen ja osaamisen kehittämisen prosesseja, toimintatapoja ja käytänteitä.
- Arviointi toteutetaan käyttämällä tasoja *erinomainen*, *hyvä* ja *riittämätön*. Kaikkien arviointialueiden tulee olla vähintään tasolla *hyvä*, jotta korkeakoulu voidaan nimetä Huippu-urheilijamyönteiseksi korkeakouluksi ja saada laatutunnuksen.
  - *Erinomaisella* tasolla korkeakoulu osoittaa vaikuttavaa, pitkäjänteistä ja uudistavaa kehittämistoimintaa kaksoisuratyössä. Toiminnalla on vaikutuksia paikalliseen tai valtakunnalliseen kaksoisura- ja oppilaitosyhteistyöhön.
  - *Hyvä* taso toteutuu, kun korkeakoulu osoittaa, että laatutekijät toteutuvat osana korkeakoulun kehittämisen prosesseja, toimintatapoja ja käytänteitä. Laatutekijä toteutuessaan on tasolla *hyvä*.
  - *Riittämätön* taso tarkoittaa sitä, että korkeakoulu ei toteuta laatutekijöiden mukaista toimintaa tai ei pysty osoittamaan laatutekijöiden toteutumista.

Auditoinnin läpäisy/ auditoinnin täydentäminen ja päätöksenteko

- Auditointiryhmä tekee raportin auditoinnista ja esittelee ohjausryhmälle arvioinnin tulokset.
- Jos arvioinnin perusteella ohjausryhmä päätyy siihen, että auditointia tulee täydentää joiltain osin, niin siitä esitetään korkeakoululle kirjalliset perustelut. Auditoinnin täydentämisestä käydään keskustelut ja sovitaan käytännön toimenpiteet korkeakoulun ja urheiluakatemian kanssa.
- Kun ohjausryhmä on arvioinnin perusteella tehnyt päätöksen korkeakoulun nimeämisestä Huippu-urheilijamyönteiseksi korkeakouluksi, saa korkeakoulu käyttöönsä Olympiakomitean Huippu-urheilijamyönteinen korkeakoulu -laatutunnuksen.
- Laatutunnus on käytettävissä viiden vuoden ajan. Laatutunnuksen viestinnällisestä ja markkinointikäytöstä on erillinen ohjeistus (sopimus).

Haun aukeaminen ja periaatteet auditointijärjestyksen määräytymiselle

- 1. hakuikkuna: Lokakuu 2022 (2023-24), 2. hakuikkuna: Helmikuu 2023 (Vuosi 2024 + mahdollinen täydennys syksy 2023)
- Kevät 2023, Syksy 2023, Kevät 2024, Syksy 2024
  - Korkeakoulu voi hakemuksessaan ilmoittaa haluamansa auditointiajankohdan
- Max. 4 auditointia/ lukukausi, 8/ kalenterivuosi
- Urheilijamäärä urheilijataso huomioiden
  - Yo/amk (esim. 2+2/ lukukausi)
- Lähtökohtaisesti max. 1 korkeakoulu/ urheiluakatemia/ lukukausi

Auditointiprosessiin hakeutuminen; Ohje korkeakouluille ja urheiluakatemioiden ohjeille

- Olympiakomitea lähettää korkeakouluille (johto, urheiluakatemiayhteyshenkilöt) ja urheiluakatemioiden ohjeille ohjeen auditointiprosessiin hakeutumisiksi perjantaina 23.9.
  - Sähköinen hakemus, jossa kuvataan edellytysten toteutuminen
  - Ensimmäinen hakuikkuna: 1.-31.10.2022
  - Toinen hakuikkuna: 1.-28.2.2023

